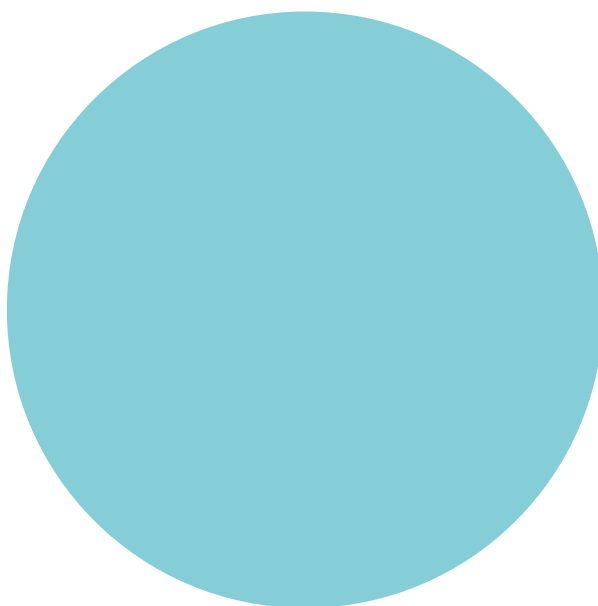

БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА 2019

SAPERE AUDE

ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Фондация „Български институт за правни инициативи“ (БИПИ) е регистрирана от Софийски градски съд на 06.03.2006 г. по фирмено дело №2037/2006 г. като фондация — юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза.

Фондацията е пререгистрирана и дейностите по регистрация, промени и отчитане дейността на юридическите лица с нестопанска цел се извършват от Агенция по вписванията. Актуални данни за фондацията са достъпни след справка в Търговския регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Фондацията е регистрирана в Национална агенция за приходите под №2220151657 от Териториална дирекция — София, Офис Център. Фондацията е регистрирана от Агенция по вписванията, регистър БУЛСТАТ под № 175054881.

През 2019 г. в БИПИ не е имало промени на управленско ниво.

През 2019 г. Фондацията не е извършвала стопанска дейност и няма приходи от стопанска дейност. Всички приходи на Фондацията са от спечелени пред различни донори проекти.

Официалната интернет страницата на фондацията е bili-bg.org. БИПИ има страница във [Facebook](https://www.facebook.com/bili.bg), поддържа и страницата [За прозрачни назначения](#). Двата портала, които отразяват информация за наблюдението на парламентарни назначения и на лидерски позиции в съдебната система - appointmentsboard.bg и judicialprofiles.bg, са в процес на актуализация. Информацията в тях подлежи на преработка, така че да е съвместима с изискванията на Регламент 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните) и Закона за защита на личните данни.

В Учредителния акт на фондацията не са правени промени и съгласно чл. 6, ал. 1, нейните цели са:

- Укрепване на диалога между гражданското общество, бизнес сектора, изпълнителната, съдебната и законодателната власт за утвърждаване и развитие на демократичните ценности и решаване на въпроси от важно обществено значение;
- Предоставяне на опит и познания за утвърждаване на върховенството на закона и подобряване на правната рамка, институциите и организациите с оглед стимулиране развитието на гражданското общество, подкрепа на демократичните процеси и подобряване на бизнес средата;
- Синхронизиране на българското законодателство с европейските и международни правни стандарти;

- ✚ Поддържане и повишаване квалификацията на адвокати, съдии, прокурори, медиатори и други специалисти, работещи в областта на укрепването на върховенството на закона;
- ✚ Подкрепа на правната реформа, включително и чрез разпространение на нова култура за разрешаване на спорове посредством популяризиране на медиацията и други алтернативни способи за разрешаване на спорове.

В изпълнение на тези цели и през 2019 г. БИПИ осъществи дейности по:

- ✚ Изработване и изпълнение на проекти; организиране на дискусии и за развитие на диалога между гражданското общество, бизнес сектора и съдебната власт, и развитие на демократичните ценности;
- ✚ Разработване, организиране и предоставяне на обучения; конференции, кръгли маси, семинари и др. за предоставяне на опит и познания в различни сфери на обществения и правен живот у нас;
- ✚ Провеждане и участие в международни, регионални и национални срещи.

През 2019 г. БИПИ продължи да бъде активен член на:

- Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система към Министерство на правосъдието.
- Гражданския съвет към Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП) към Министерски съвет;
- Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси към Министерски съвет.

На 15.04.2019 г. в отворено писмо до министъра на правосъдието БИПИ предложи [извънредно](#) свикване на Съвета по актуализираната стратегия за съдебна реформа. Поводът е да се обсъди изработването на механизъм за предсрочно прекратяване на мандатите на председателите на Върховния касационен съд /ВКС/, Върховния административен съд /ВАС/ и Главния прокурор /ГП/, обявен публично като приоритет.

Становища, позиции

През 2019 г. институтът предостави следните становища и препоръки по ключови въпроси за българския обществен, институционален и политически живот:

Дата	Документ
07.02.2019	Публично писмо до парламента във връзка с изтичащия мандат на Централната избирателна комисия.
22.03.2019	Становище по проект на нов Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация
25.03.2019	Писмо до МС за създаване на условия за прозрачна и конкурентна процедура за избор на нов състав на Комисията за защита на личните данни.
08.04.2019	Коментар на БИПИ относно предложение за изменение на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на ЗПКОНПИ
17.04.2019	Публично писмо до парламента за осъществяване на контрол върху правителството за избора на КЗЛД
07.05.2019	Становище по проект на Наръчник за гражданско участие
13.05.2019	Върховенството на правото през погледа на кандидатите за Европейски парламент
18.06.2019	Позиция на НПО относно предложения за промени в НПК за процедура за временно отстраняване и предсрочно прекратяване на правомощията на председателите на ВКС, ВАС и на главния прокурор
26.06.2019	Първо становище по проект на ПМС за създаване на Съвет за координация и сътрудничество между изпълнителната, съдебната и законодателната власт
29.07.2019	Коментари по проект на Методология за оценка на корупционния риск по чл. 13, ал. 2 от Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси
13.08.2019	Второ становище по проект на ПМС за създаване на Съвет за координация и сътрудничество между изпълнителната, съдебната и законодателната власт
02.10.2019	Становище по проект на ПМС за приемане на Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация

3.10.2019	Позиция на 82 граждански организации срещу опитите на политически партии и техните лидери да оказват натиск върху гражданското общество
25.10.2019	Коментар върху доклада на ЕК по МСП от 22.10.2019 г.
28.10.2019	Коментар по Проект на визия , цели и приоритети на Национална програма за развитие България 2030
13.12.2019	Отворено писмо от няколко организации относно ангажиментите на българското правителство да изпълни препоръките на Венецианската комисия по законопроекта предложен в изпълнение на решението на ЕСПЧ по делото „Колеви срещу България“
Освен тях, експертите на института публикуваха авторски коментари по описаните тук и други теми, както и вземаха участие в радио и телевизионни медийни изяви.	

Стажантска програма

През 2019 г. БИПИ продължи стажантската програма за студенти по право. В стаж се включиха двама студенти от ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Тяхната работа, идеи и ентусиазъм ни бяха изключително полезни и стимулиращи, и дават допълнителна мотивация.

Партньорство

На 2 април 2019 г. БИПИ беше съорганизатор на международна конференция на тема „Етика в публичната администрация - стандарти, инструменти и добри практики“. Основни организатори на конференцията бяха КПКОНПИ, Фондация „Конрад Аденауер“. Времето на провеждане на мероприятиято съвпадна със скандала за големи недвижими имоти закупени на преференциални цени от хора в политиката или близки до властта известен в публичното пространство като „Апартаментгейт“. При откриването на конференцията от страна на БИПИ беше подчертано, че подобни действия показват нуждата от сериозен публичен дебат за етичните и морални стандарти за държавните служители и за политиците и за необходимостта от това подобни стандарти да не остават само на хартия като добри пожелания, а да бъдат реализирани и в практиката.

II. ЗА ДЕЙНОСТИТЕ

1. Мрежа на американските съдии за България – стъпка напред

Проект „Мрежа на американските съдии за България – стъпка напред“ се осъществява с подкрепата на фондация „Америка за България“. Целта на програмата е да насърчи прякото общуване между американски и български съдии и популяризирането на добри щатски практики за управление и администриране на съдилищата.

През ноември 2019 г. в рамките на проекта в страната гостува съдия Джон Тунхайм, федерален окръжен съдия в Съединените американски щати, председател на Окръжния съд в Минеаполис. Съдия Тунхайм има повече от тридесет години стаж. За позицията на федерален съдия е номиниран от президента Клинтън на 10-ти юли 1995 г. и решението е потвърдено от Сената на САЩ на 22 декември 1995 г. Полага клетва на 29 декември 1995 г. В рамките на своето посещения съдия Тунхайм имаше срещи с новия посланик на САЩ в България [НП Херо Мустафа](#), изнесе лекция в СУ „Св. Климент Охридски“ и пред съдии от различните съдилища в София, както и посещение във Враца, където имаше възможност да се срещне и обмени опит с представители на различните юридически професии. Съдия Тунхайм изнесе също така и лекция пред младшите съдии и прокурори в Националния институт на правосъдието на тема „Етика, независимост и прозрачност“. Темите, които бяха засегнати в останалите срещи и лекции бяха свързани с процедурната справедливост, постигането на споразумение в рамките на наказателното производство и начинът на определяне на наказанията.

В рамките на проекта през 2019 г. продължи наблюдението на процедурите по избор на административни ръководители в съдебната система и отправянето на въпроси към кандидатите за тези постове. Така бяха обхванати над 45 процедури и зададени въпроси на над 60 кандидати за административни ръководители. Моделът на задаване на въпроси, който БИПИ прилага е към кандидатите да се задават общи въпроси по теми, които са от значение за цялостното функциониране на съдебната система и специфични въпроси, които произтичат от концепцията на съответния кандидат, а също и от района където правораздава. През 2019 г. БИПИ разшири обхвата на наблюдението като започна да включва и процедури за избор на административни ръководители в системата на прокуратурата. В резултат на наблюденията БИПИ публикува [анализ](#) на отговорите на поставените от организацията въпроси. В анализа се съдържат конкретни изводи произтичащи от отговорите на общите въпроси и препоръки относно подобряване структурата на концепциите и изпълването ѝ с повече съдържание. Анализът беше предоставен на вниманието на ВСС.

1.1. Избор на главен прокурор на Република България

През 2019 г. беше проведен един от най-важните избори в съдебната система, но от значение за цялостното функциониране на държавата – този на главен прокурор. Като организация, която наблюдава изборите на лидерските позиции в съдебната власт и не само вече повече от 10 години, БИПИ още в началото на годината проведе изследване свързано с профила на новия главен прокурор. На 6.03.2019 г. беше организирана [пресконференция](#) на тема "Какъв главен прокурор искат гражданите". По време на събитието бяха представени данни от национално представително [изследване](#) за оценка работата на главния прокурор и очакванията към следващия. Представи се и инфографика със стъпките на процедурата за избор на следващ главен прокурор.

Изследването беше проведено сред 1090 пълнолетни български граждани в периода 5 – 20 февруари. Теренната реализация по събиране на данни чрез квотна извадка по признаците възраст, пол, образование и тип населено място. е проведена от социологическата агенция "Глобал Метрикс" по поръчка на БИПИ.

През май 2019 г. президентът на РБ Румен Радев обяви, че започва серия от срещи, за да консултира "критериите за избор и правомощията" на следващия главен прокурор. Срещата с

представители на граждански и професионални организации се проведе на [12.06.2019 г.](#) и БИПИ взе участие в нея.

По-късно през годината по време на същинското протичане на процедурата, от БИПИ отправихме питане към широката общественост за въпроси към номинирания тогава единствен кандидат за главен прокурор. В резултата на тази кампания и на експертизата на БИПИ в законоустановения срок изпратихме [17 въпроса](#) към кандидата за главен прокурор. В хода на публичното изслушване на кандидата за главен прокурор бяха зададени всички 17 въпроса, които на практика рамкираха дискусиата. Въпроси бяха изпратени и от други граждански организации. На 24.10.2019 г. кандидатът за главен прокурор беше гласуван от ВСС и избран. Президентът върна избора, но на 14.11.2019 г. ВСС го прегласува. Няколко дена по-късно президентът издаде указ за назначаването на новия главен прокурор. От БИПИ публично беше коментирано, че при повторното гласуване, не е имало реален дебат и тонът е бил далеч от професионалния. Цялостното усещане, което остави процедурата у българското общество, е за липса на конкуренция и избор, който беше предизвестен още преди официалния старт на процедурата и не съответства на меритократичните принципи.

1.2. Visiting Foreign Judicial Fellows Program/ Програма за чуждестранни съдии на Федералния съдебен център

И през 2019 г. БИПИ организира конкурс за участие на български съдия в програмата за международен обмен на Федералния съдебен център на САЩ / <https://www.fjc.gov/> /. Програмата /Visiting Foreign Judicial Fellows Program/ дава възможност на чуждестранни съдии, съдебни служители и учени да правят проучвания в Центъра. Бяха избрани две съдийки – съдия Радослава Качерелска от РС – София, чиято тема, обект на изследване беше посветена на електронното правосъдие в сферата на наказателния процес и съдия Ралица Костадинова от Окръжен съд – Варна, чиято тема беше свързана с медиацията и по-специално разликите в използването на процедурата по медиация в България и в САЩ и възможностите за използване на някои добри практики.

Участието на двете съдийки беше високо оценено от Федералния съдебен център, от който БИПИ получи обратна връзка за високия професионализъм, активност и ангажираност на съдиите Качерелска и Костадинова.

1.3.Механизъм за отчетност на главния прокурор и промени в Конституцията на РБ

В края на 2019 г. БИПИ представи [изследване](#) "Нагласи на магистратите към създаване на механизъм за търсене на дисциплинарна и наказателна отговорност на главния прокурор, председателя на ВКС и председателя на ВАС.". Изследването обхвана повече от 600 магистрати от цялата страна и беше продиктувано от предложените от министъра на правосъдието промени в Наказателно-процесуалния кодекс, инкорпориращи такива и в Закона за съдебната власт. Промените описват процедура за временно отстраняване и предсрочно прекратяване на правомощията на "тримата големи" в съдебната власт. Отговорите на магистратите показаха разделение в професионалната общност. По отношение на въпроса за мястото на уредба на промените, повечето съдии смятат, че това следва да бъде или в конституцията (43.2%), или в ЗСВ (42%). Прокурорите, от друга страна, подкрепят промени по-скоро в ЗСВ (36.4%). 16.4% от тях са на мнение, че са необходими конституционни промени. Същевременно, 1/4 от прокурорите считат, че няма нужда от такъв механизъм, докато на това мнение са едва 4,5% от съдиите. Изследването беше публично разпространено, а също така предоставено и на представители на Венецианската комисия, които бяха на официално посещение в страната във връзка с подготвяно от комисията становище по темата. Самото [становище](#) беше публикувано на 9.12.2019 г.

Също в края на 2019 г. президентът на Република България инициира дебат на тема "Необходимост от промени в Конституцията за съдебната власт и правата на гражданите". Първата среща беше проведена с представители на съсловните и граждански организации. БИПИ бе сред поканените и взе активно участие в дискусията. Приветстваме възможността за конструктивен диалог по тези толкова важни въпроси, защото добро решение може да бъде постигнато само, когато има възможност за свободна дискусия и плурализъм на идеи.

2. Инициатива за прозрачни парламентарни назначения

И през предходната година БИПИ продължи своята работа по независимия граждански мониторинг върху публичните процедури за избор на едноличните или колективни ръководители на контролните, надзорни и регулаторни органи, избирани от Народното събрание. През изминалата година 44 НС е конструирало изцяло или частично общо 6 органа – Бюрото за контрол върху специалните разузнавателни средства, Централната избирателна комисия, Комисията за финансов надзор, КРС, Съветът за електронни медии и КПКОНПИ.

Във връзка с изтеклия мандат на състава на ЦИК и изразени в публичното пространство изказвания на представители на управляващата коалиция, че не се планира избор на нов състав на ЦИК в законоустановения срок, БИПИ реагира остро с публични становища и призова народните представители да спазят закона, особено предвид приближаващите Европейски избори 2019 г. На 20.02.2019 г. експерти на БИПИ бяха поканени да участват в заседание на парламентарната Комисия по правни въпроси, на която предложенията ни по Процедурните правила за номиниране, изслушване и избор на състава на ЦИК.

Липсата на стартиране на процедура за избор на нов състав на КЗЛД, изтекъл през април 2019 г., също бе на фокус на дейността ни по застъпничество за прозрачни процедури. С редица писма, становища, публикации и анализ призовахме институциите да дадат начало на този важен избор, за да се избегнат съмнения в изпреварващо послушание на независимия регулатор и в легитимността на вземането на решения, предвид че КЗЛД има разширени правомощия да следи за употребата на лични данни и от страна на публичните институции. Не последваха конкретни действия от нашите настоятелни искания, което обаче би могло да създаде проблеми на държавата, заради неспазване правото на ЕС, за каквито идентични случаи има устойчива практика на Съда на ЕС.

БИПИ наблюдаваше отблизо и процедурата за избор на нов председател на КПКОНПИ, след подаването на оставка на Пл. Георгиев. В общо [обръщение](#) на пет авторитетни граждански организации с многогодишен опит в изследване и наблюдение на процесите в съдебната власт, правата на човека и върховенството на правото внесоха в парламента съвместно отворено писмо във връзка с избора на председател на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество: Антикорупционен фонд, Български адвокати за правата на човека, Български институт за правни инициативи, Институт за пазарна икономика и Програма "Достъп до информация" отказаха да легитимират процедурата чрез участие и задаване на въпроси, поради фасадния ѝ характер. *„Наблюдавайки процедурите по избор, извършвани от Народното събрание, констатираме със съжаление, че това е поредна процедура, страдаща от пороци като липса на състезателност, липса на прозрачност и публичност, отсъствие на професионален и обществен дебат за състоянието на органа. Заставаме зад убеждението, че изпращането на становища и въпроси към кандидатите ще доведе единствено до легитимирането на една фасадна и компрометирана в своя зародиш процедура. Не желаем да допринасяме за обезсмислянето на един иначе демократичен инструмент, какъвто е участието чрез становища и въпроси от представители на гражданското общество в процедурата по избор на председател на КПКОНПИ. Този*

своеобразен „бойкот“ е безпрецедентна, но неизбежна стъпка към разобличаване на очевидни паравани на предварително взети по непрозрачен начин решения.“, се казва в общата позиция.

Стратегическо водене на дела

През 2018 г. от БИПИ беше обжалван отказа за предоставяне на информация относно декларацията за конфликт на интереси на г-н Ивайло Иванов, избран за управител на Националния осигурителен институт. С решение № 3021 от май 2018 г. на АССГ, по делото срещу отказа на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, съдът отново отменя отказа на АСП и връща преписката на агенцията. Делото стигна до Върховен административен съд, който в решение 4479/26.03.2019 г. потвърждава решението на по-долната съдебна инстанция. В решението на съда се казва ясно, че: [в] „поисканата от фондация "БИПИ" декларация се съдържа служебна обществена информация и предвид характера на информацията с нея се цели повишаване на прозрачността на задължения субект по ЗДОИ, поради което няма ограничение за предоставяне на съдържаща се в декларацията обществена информация, като задълженият субект не е изпълнил законното си задължение да я публикува на интернет страницата си“.

От БИПИ многократно сме предлагали на парламентарните комисии по избор да изготвят нарочна декларация за имущество и интереси, която кандидатите да попълват преди избора си. Това е и едно от исканията на коалиция от граждански организации.

5. ПРОЕКТ С ПОДКРЕПАТА НА ПОСОЛСТВОТО НА КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ В БЪЛГАРИЯ – КОНКУРС ЗА СТУДЕНТСКО ЕСЕ

През 2019 продължи успешното сътрудничество между БИПИ и посолството на Кралство Нидерландия в България. В началото на годината бяха оповестени резултатите от първият по рода си конкурс за студентско есе на тема свързана с етичните стандарти в правото. Отличените студенти получиха своите награди на церемония в посолството на Кралство Нидерландия в София.

Посоката на съвместната работа през 2019 г. отново беше по темата за правната етика и моралните измерения в правото. За втори пореден път беше организиран конкурс за студенти по право като темата беше „Правни ценности и етични измерения в технологичното развитие на XXI век“. С оглед и на темата подходът на БИПИ беше изключително иновативен като в помощ на студентите бяха направени записи на двама преподаватели ([проф. д-р Драмалиева](#) от УНСС и [проф. д-р Георги Димитров](#), адвокат и преподавател), които предоставиха насоки по темата на конкурсното есе. Насоките бяха качени на официалната страница на БИПИ и включени в обявата за конкурса.

Резултатите от конкурса бяха оповестени в началото на 2020 г.

6. СПРАВЯНЕ С ОВЛАДЯНАТА ДЪРЖАВА ЧРЕЗ ОБРАЗОВАНИЕ – НОВ ПРОЧИТ НА СТАРИТЕ МЕТОДИ

През 2019 г. продължи изпълнението на проект „Справяне с овладяната държава чрез образование – нов прочит на старите методи“ (Tackling State Capture through Education – Old

Methods, New Interpretation) с подкрепата на Инициатива за Европа на Отворено Общество – Open Society Initiative for Europe в рамките на програмата за противодействие на овладяната държава. В предишният доклад на организацията беше написано, но и тук отново ще бъде припомнено какво се разбира под „овладяна държава“

Терминът се използва от експерти към Световната банка, които го дефинират като способността за влияние върху основните правила на играта (това са закони, правила, укази, регулационни механизми) чрез частни плащания към държавни служители.¹ В държава, в която има пазар за овладяване на държавата, институциите отслабват и се употребяват за целите на конкретни политически и икономически интереси, което води до тежки социални вреди.

Изпълнението на проекта и през 2019 г. беше подчинено на водещите му три цели, а именно:

- a. Установяване на позитивна среда за бъдещи граждански инициативи на терен чрез стимулиране на активно и изискващо отношение сред младите хора – най-вече в комуникацията им с държавната и общинска администрации.
- b. Овластяване на местни общности в слаборазвити райони и гетоизирани градски квартали.
- c. Поощряване сътрудничеството между вече установени партньорства на НПО и активисти, както и насърчаване изграждането на бъдещи мрежи.

Подходът на БИПИ да насърчи гражданското образование сред младежите в училищна възраст се разви поетапно и през 2019 г. се продуцираха три късометражни анимационни филма. Темите на видеата са: [Държава](#), [Права](#), [Институции](#). Видеата бяха показани на ученици и на техните родители в Алфатар, Варна, Аксаково, Пловдив и Горно езеро. В хода на представянето, учениците бяха провокирани чрез игри към разговор по трите теми и към по-задълбоченото разбиране за същността на държавата, значението на правата и ролята на отделните институции. Видеата имат субтитри на английски език и са качени в YouTube, Facebook и в интернет страницата на БИПИ.

¹ Бж. Hellman, J., Jones, G. & Kaufmann, D., 2003. Seize the state, seize the day: State capture and influence in transition economies. *Journal of Comparative Economics*, 31(4), pp.751–773; както и S Hellman, Joel & Jones, Geraint & Kaufmann, Daniel. (2000). *Seize the State, Seize the Day: An Empirical Analysis of State Capture and Corruption in Transition Economies*. Paper prepared for the ABCDE 2000 Conference.

Усилията на БИПИ бяха оценени и от Министерство на образованието и науката, което предостави възможност филмите да бъдат показвани в училищата след съгласие на съответното ръководство, а също и да бъдат качени в специална онлайн база с учебни материали и помагала. БИПИ благодари на МОН за ползотворното сътрудничество.

През 2019 г. БИПИ публикува и *Справочник за превода на някои административни и институционални термини от български език на ромски и турски локални говори*. Справочникът е предвиден да послужи на държавни служители, които работят и общуват професионално с граждани в етнически смесени райони, на жителите на тези населени места и квартали, както и на изследователи, студенти и всеки изкушен от темата за другия и неговия

език. Методологията бе координирана от д-р Анелия Авджиева, социален антрополог, а информацията събрана от студенти по социална антропология, социална медиация и комуникация от ПУ „Паисий Хилендарски“ и социални служители. Използвани бяха възможностите, които дава стажантската програма на МОН, благодарение на която към екипа на БИПИ за няколко месеца се присъединиха трима студенти в бакалавърска и магистърска програма от Пловдивския университет. Теренната работа се проведе в следните населени места: кв. „Максуда“ във Варна; кв. „Столипиново“ в Пловдив; с. Белозем, общ. Раковски; с. Бистра, общ. Алфатар; София. Бяха проведени индивидуални интервюта и разговори в смесени групи, включващи мъже и жени от различни поколения. Справочникът се разпространява от БИПИ на хартия, но също така е [достъпен](#) и на интернет страницата на Института.

На 5.04.2019 г. в Пловдив се проведе заключителната кръгла маса на тема: „Между овладяната държава и гражданското общество – бъдещето на гражданското образование и превантивните антикорупционни политики в България“, заедно с представители на КПКОНПИ, МОН, общински служби, учители и граждански активисти. В хода на дискусията стана ясно, че сериозният разговор за ролята на гражданското образование, и за пътищата, по които обществото ни трябва да върви, за да превърне днешните млади българи в утрешни смели и питащи граждани стана залогник на конюнктурата на деня. Още много и постоянни усилия трябва да бъдат положени, за да се преборим с овладяното съзнание.

7. АНТИКОРУПЦИЯ

През 2019 г. БИПИ продължи изпълнението на проект „Ефективно справяне с корупцията. Подкрепа на институциите в изпълнение на антикорупционни стандарти“. В проекта като партньори участват също Румъния и Черна гора. Водещите организации са Международната фондация по електорални системи /IFES/ и Институтът на CEELI в Прага. Проектът се финансира от Държавния департамент на САЩ. Основните му дейности са насочени към преглед на антикорупционните препоръки отправени към участващите държави от международни институции в три основни области – изборни процеси и финансиране на политически партии и кампании, почтеност в съдебната власт и криминализиране на измамите с финансови средства. За България в случая с основна релевантност са препоръките от докладите на ГРЕКО. В хода на изпълнението се проведеха срещи с експерти и представители на институции от българска страна по основните теми на проекта. Направен беше преглед на степента на изпълнение на препоръките и потенциални възможности за допълнително подобрене на изпълнението.

По повод на радикалните законодателни изменения на правилата за финансиране на политическите партии, БИПИ взе [интервю с д-р Магнус Оман](#), водещ международен специалист по темата, който е директор на регионалния офис на IFES (най-голямата международна организация в света, занимаваща се с избори и избирателни системи) в Прага и е старши съветник по партийно финансиране.

На 16 септември в рамките на проекта БИПИ организира международна [конференция](#) на тема "Парите в политиката: Ограничаване на неправомерното влияние върху политическите партии". В конференцията взеха участие представители на законодателната и изпълнителната власт, на Президента на Републиката, ЦИК и Сметна палата, на бизнеса, на експертната и академичната общност. Лектори на конференцията (респективно с тематика на изказванията) бяха: проф. д.п.н. Антоний Тодоров ("Ще убие ли политическият пазар демокрацията?"); доц. д-р Даниел Смилов ("Финансирането на политическите партии в Европа"); д-р Чад Викъри ("Контролни механизми при финансирането на политическите партии в САЩ"); д-р Ваня Нушева ("Законодателните промени и практиките, свързани с финансиране на политическата дейност в България: приближаване или отдалечаване от международните стандарти?"); Ива Лазарова ("Ролята на държавната субсидия за финансирането на политическите партии").

